

**Mariæ Bebudelses dag.
En samtale med Guds Moder.**

Kære Maria

Hvor er det smukt, det du siger til os i dagens evangelietekst. Og barskt også, jo. Men som kommende mor ved du, at det handler om at kunne være ved jorden med sit barn, ikke oppe i skyerne, i det høje. For her er der ingen næring at hente til et barn, og måske heller ikke til os mennesker.

Du har din egen måde at sige det på. Eller som du lovsynger til os i dag:

'Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde'.

Nej du flyver ingen steder, du har ingen tanker og forestillinger om at ville erobre den hele eller den halve verden, du gør dig ingen tanker om at ville have magt eller sætte andre ud af spillet og blive større end alle andre. Du er vel det, som man i ordets bedste forstand kan kalde et ydmygt menneske.

Ja jeg kan se, at du blidt ryster på hovedet, og jeg har også forstået det. At det ikke er ved egne kræfter, at du er i stand til at træde frem som et forbillede for andre. Du har sagt det før. Og du synger det jo også til os i dag: *'... den Mægtige har gjort store ting mod mig'.*

Faktisk kender jeg én, der siger det samme, og som har sat uendelig meget pris på dig. Det er reformatoren Martin Luther, måske kender du ham af omtale. Han har skrevet en hel afhandling om dig og din betydning: 'Magnificat'. Her tiltaler han dig som 'den højlovede jomfru Maria' eller 'den fine, skære Kristi moder'. Man skulle næsten tro, at han betragtede dig som en dronning. Men nej det gør han ikke, for samtidig siger han jo også sådan her om dig:

'Ypperstepræsternes og rådsherrernes døtre i Jerusalem har uden tvivl været både rige og smukke, unge, dannede og beskyttede, velanskrevne i hele landet – sådan som kongernes, fyrsternes og de riges døtre er det nu om dage – og således har det også været i mange andre byer. Men hun [altså dig, Maria] var datter af en ganske almindelig fattig borger i sin hjemby Nazareth, ikke engang en af de øverste ledere. Ingen har set noget stort i hende eller overhovedet lagt mærke til hende. Iblandt naboerne og deres døtre har hun været en jævn, almindelig pige, der tog sig af kvæget og huset, sådan som en fattig tjenestepige nu er, der gør, hvad man befaler hende at gøre i huset; mere har hun uden tvivl ikke været'.

Undskyld Maria, hvis jeg støder dig med den her beskrivelse. Kvinder i dag ville blive vildt provokerede, hvis man satte det her op som et ideal for en kvinde, at hun skulle være en fattig tjenestepige, der bare gør, hvad man befaler hende at gøre i huset. Og måske havde Luther heller ikke helt styr på alle detaljer om din opvækst, faktisk skrev han jo alt det her om dig mere end 1500 år efter, at du sang din lovsang og senere fødte din søn.

Men i hvert fald kan jeg sige dig, meningen fra Luthers side var god nok. For ham var den allerstørste 'bedrift' som noget menneske kunne udføre at stille sig til rådighed for Gud og modtage alt af nåde og kærlighed. Det har teologer siden hen skrevet tusindvis af sider om, men pointen er, at mennesket ikke bliver retfærdiggjort ved sine fortræffeligheder eller ved gerninger, men ved troen alene.

Jeg synes, Maria, at du ser lidt forundret ud. Måske siger det her dig ikke så meget. Og det kan også godt være, at der har været lige lovlig mange teologmænd inde over, inden Luther og andre fik det sådan rigtigt formuleret. Og jo, jeg forstår det også godt, du ønsker blot at være et ydmygt menneske, ved jorden, hvis fineste opgave er at åbne sine arme for himlens gaver.

Og du har ret, ydmyghed er virkelig et fint ord, hvis man forstår det rigtigt. At ydmyghed ikke er noget, som man skal præstere eller holde sig selv nede med. Nej, ydmyghed er selve den indstilling der vil holde sig ved jorden i håbet om at kunne modtage alt det største fra himlen.

Ja og så er der også det finurlige ved ordet ydmyghed, at det jo kommer af det latinske ord humilitas. Forbundet med det har vi også ordet humus, som faktisk betyder jord. Men humus kan også være en betegnelse for alt det lave, det ringe, alt det, der ikke regnes for noget. Fra 1300 tallet og frem har mange ligefrem kaldt dig, Maria, for ydmyghedens moder.

Sommetider kan man godt få den fornemmelse, at du kun er en lille, fin og bly kvinde, der ikke siger nogen i mod, og heller aldrig taler med store bogstaver. Men jeg skal love for, at der i dag i din lovsang også er 'slag i den', som når du f.eks. synger: *'Han [Gud] har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort'*.

Her får de et ordentligt drag over nakken, alle dem, der ikke kan holde sig ved jorden, men kun tænker på at komme opad og fremad, opad og fremad i et væk.

Men jeg må indrømme, Maria, at det for os i dag heller ikke er spor nemt at skulle holde os ved jorden. Også i vores tid har vi det med gerne at ville opad og fremad. Vi kan næsten ikke lade være. Ja dvs. lige nu, hvis ikke du ved det, så sidder vi på det nærmeste fast i en slags corona isolation. Det kan føles som at være sunket med benene ned i sandet eller jorden og ikke kunne komme op. Og det er som sagt også en af grundene til, at vi gerne vil have en snak med dig i dag. Ja, jeg får lyst til at spørge dig: hvordan kunne du dengang holde ud til bare at sidde der, på samme sted, vente, gøre de samme ting dag efter dag, i hvert fald inden du skulle føde din søn?

Ok, du siger, at det kan du, fordi du holder dig ved jorden, og fordi du er mor, nu også for verden. Du går ikke med ind i de mandlige herskeres tankespind, der som helikoptervinger altid er på vej mod himlen og altid på vej fremad. Men nogle har nu gennem tiden også gerne ville sætte et par helikoptervinger på dine skuldre og se dig hæve dig op til himlen, blive en sand himmeldronning, som vi kan tilbede. Har du været med på den? - ja nu spørger jeg lidt direkte.

Jo det kan jeg godt se, at ved at føde Guds søn er du en del af Guds familie, samtidig med, at du uigenkaldeligt er blevet mor i verden.

Og i øvrigt kender jeg én, der vil være enig med dig i, at du som mor og kvinde har en helt særlig rolle og opgave i verden. Han hedder Nikolaj. Han er faktisk en stor begavelse og har skrevet rigtig mange vers. Nu skal du lige høre et af dem:

*'... naar Maria glemmes,
Hvor Jesus nævnes end,
Da Hjærtet overstemmes
Af Hjernespind af Mænd'.*

Jeg er nu ikke sikker på, at det i dag kun er mænd, der laver hjernespind og gerne vil hæve sig op mod himlen snakkende og med armene slået ud som helikoptervinger. Jeg tror, at det gælder os alle, og måske er det rigtigt, at det især er, når vi glemmer dig som en del af vores familie.

Men nu skal du også lige høre, hvad Nikolaj i resten af sangen har skrevet om dig, han har i hvert fald ikke glemt dig, ja hans efternavn er for resten Grundtvig, hvis det siger dig noget mere, men nu skal du høre de fine vers:

*'I Herrens Hus er Varmen
Den dybe Kiærlighed,
Som har i Kvinde-Barmen
Sit rette Arnested!*

*Derfor det var en Kvinde,
Som Naade fandt hos Gud;
Fra Himmels Veninde
Sprang Jordens Frelser ud!*

*Maries Kvinde-Vise
Med Englesang i Chor,
Bød alle Slægter prise,
Den Salige på Jord!*

*Og naar Maria glemmes,
Hvor Jesus nævnes end,
Da Hjærtet overstemmes
Af Hjernespind hos Mænd!'*

Her bliver det mandlige og det kvindelige knyttet sammen til en ubrydelig enhed. Herrens hus, kirken, må tage det kvindelige til sig, og blive som 'Kvinde-Barmen', en

jord, der rent faktisk er i stand til at være hjemsted for den dybe kærlighed, din søn, og Guds søn, vor herre Jesus Kristus.

Jeg ved ikke, Maria, om det her er lidt for 'langhåret' for en jævn kvinde, som Luther kalder dig. Men Nikolaj F. S. Grundtvig taler også et andet sted om menigheden som en kvinde med et moderligt hjerte:

*'Guds Menighed er en Eva ny
udskaaret af Adam den Anden,
hun hører det ved hans Side bly,
at hun er en Medhjælp for Manden,
skal dele hans Ære,
og med ham evindelig bære
Kronen på Dronninge-Stol*

*Guds Menighed er en Kvinde fiin,
saa moderligt er hendes Hjerte,
at aldrig hun klager Sorgen sin
for Fødselens Veer og Smerte;
saa stor hende Glæde
er over de Mennesker Spæde,
den allerhøiestes Børn.'*

Vi kan ikke tilbede dig, som katolikerne og andre er i stand til, og som giver god mening for dem. Som luthersk kirke kan vi kun bede til og tilbede din søn, og dermed også den almægtige og treenige Gud.

Men efterhånden her under vores snak kan jeg mærke, at vi alligevel mangler dig, som en del af vores familie, både nu her under coronakrisen tiden men sikkert også efter. Som kirke har vi brug for dig som den moderlige favn, der kan gøre kærligheden fra Gud virkelig og realitetsnær, og derforuden være med til at give os en jordnær ydmyghed uden for meget tankespind – i troen på Guds nåde.

Og så for resten, Maria, inden vi slutter vores samtale for i dag, så har jeg noget, som jeg gerne lige vil fortælle dig.

For et års tid siden købte vi dig faktisk, en gang for alle. Ja det vil sige, min mand fandt dig i en butik i Aarhus til et ophørsudsalg. Han ringede begejstret hjem og sagde, at vi måtte have dig med i vores familie. Jeg tøvede ganske vist, det må du ikke tage mig ilde op, men det forholdt sig sådan, at du ville komme til at fylde ganske meget, du skulle stå på gulvet i et protestantisk præstehjem. Og du hed 'Madonna med barn', og du sidder med din søn, han har en velsignelsesgestus og en bog i hånden. Som du viser dig her, er du fra 1700 tallet, fra et kloster i Spanien og havde tidligere været polykromt bemalet, som der stod på sedlen. Og du var heller ikke nogen helt billig pige. Men min mand er jøde og fik 20% oveni og købte dig uden yderligere snak med præsten, og nu står du her altså, som en del af vores familie. Og Gud ske tak og lov for det.

Og som du synger i lovsangen fra evangeliet i dag: *'Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde'*.

Kære Maria. Tak for samtalen.

Og så kan vi jo, sammen med Maria, i menighedens favn, tilbede den treenige Gud, og måske blive een stor familie.

Glædelig Maria Bebudelsesdag!

Gertrud Bangshøj